

¹YILDIZ VE GENÇ ERKEK BASKETBOL OYUNCULARININ YARIŞMA DURUMLUK VE YARIŞMA SÜREKLİ KAYGI DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

THE EXAMINATION OF THE COMPETITIVE STATE-TRAIT ANXIETY LEVELS OF THE YOUTH BASKETBALL PLAYERS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

²Ramazan TAŞÇIOĞLU*, ²Arıkan EKTİRİCİ, ²Serdar KOCAEKŞİ, ²Atakan YAZICI
²Anadolu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Eskişehir, Türkiye

*e-mail: ramazantascioglu@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, yıldız ve genç erkek basketbol oyuncularının yarışma durumluk ve yarışma sürekli kaygı düzeylerini farklı değişkenler açısından incelemektir. Çalışmaya 2014-2015 sezonunda Eskişehir ilinde basketbol oynayan toplamda 77 yıldız ve genç erkek basketbol oyuncusu (Yaş Ort.: 15.84±.93) katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak CSAI-2 ve SCAT-A envanterleri kullanılmıştır. Elde edilen veriler tanımlayıcı istatistik, Ki-kare Testi, Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testi ile değerlendirilmiştir. Kategori açısından yapılan analiz sonucunda kendine güven alt boyutunda anlamlı farklılık varken, SCAT-A, bilişsel kaygı ve bedensel kaygı alt boyutu puanlarında anlamlı farklılık yoktur. Kardeş sayısı açısından yapılan analiz sonucunda bedensel kaygı ve kendine güven boyutlarında anlamlı farklılık vardır. Kendine güven düzeylerine göre oyuncuların kategorileri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yıldız ve genç erkek basketbol oyuncularının yarışma durumluk ve yarışma sürekli kaygıları kategori ve kardeş sayısına göre değişiklik göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Basketbol, erkek, yıldız, genç, kaygı

ABSTRACT

The aim of this study is to examine competitive state and trait anxiety levels of youth basketball players according to different variables. Total of 77 youth basketballers (Age mean: 15.84±.93) played in 2014-2015 season participated in the study. CSAI-2 (Competitive State Anxiety Inventory-2) and SCAT-A (Sport Competition Anxiety Test-A) inventories were used as data collection tools. The collected data was analyzed with descriptive statistics, Mann-Whitney U, Chi-square and Kruskal Wallis Tests. There was a significant difference between self-confidence sub-dimension in terms of category, but no significant difference was found at SCAT-A, cognitive and physical anxiety sub-dimensions. There was a significant difference between self-confidence and physical anxiety sub-dimensions in terms of number of siblings. There was a significant difference between self-confidence levels in terms of category. The competitive state and trait anxiety levels of the youth basketball players may vary according to category, number of the siblings.

Keywords: Basketball, men, youth, anxiety

JEL CODE: L83

¹Bu çalışma Hacettepe Üniversite 6. Antrenman Bilimi Kongresi'nde poster olarak sunulmuştur

²Arş. Gör. Anadolu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

³Yrd. Doç. Anadolu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

GİRİŞ

İlk çağlardan günümüze kadar önemi giderek anlaşılan kaygı (anksiyete), Yunanca "anxietes" kökünden gelmekte olup, endişe, korku ve merak anlamlarına gelmektedir. Günümüz psikolojisinde ise kendisine 20. yüzyılın ilk yarısında Freud ile yer bulmuş olan kaygı daha sonraları birçok önde gelen ismin çalışma konusu haline almıştır (Şahin ve Koruç, 2015; Lök ve ark., 2008). Bu isimlerden biri olan Horn kaygıyı, "uyarılmışlığın bilişsel boyutu veya duygusal etkisi" olarak tanımlarken; diğer bir isim olan Gould, yaptıkları çalışmalar sonucunda kaygıyı "vücudun uyarılmış haliyle birlikte meydana gelen sinirlilik, endişe ve sıkıntı duygularıyla ortaya çıkan duygusal durum" olarak açıklamıştır (Tiryaki, 2000). Spor ortamlarındaki kaygı ise, baskı altındayken görev performansı kaynaklı stres karşısında gösterilen istenmeyen tepkileri kapsamaktadır (Cheng, Hardy & Markland, 2009). Farklı durumlarda özel kaygı durumlarının oluştuğunu belirten Spielberger tarafından geliştirilen "İki Faktörlü Kaygı Kuramı" ile birlikte kaygıyı sürekli ve durumluk kaygı olarak ikiye ayrılmaktadır (Spielberger, 1966). Yarışma ortamlarında karşımıza çıkan bir diğer kaygı türü olan yarışma kaygısı kavramının doğmasına sebep olan bu süreçten sonra Martens (1977) tarafından yarışma kaygısı, yarışma ortamında oluşan, kaygının özel bir durumu olarak tanımlanmış, yarışma sürekli kaygısı ve yarışma durumluk kaygısı olarak ikiye ayrılarak ifade edilmiştir. Yarışma sürekli kaygısı, yarışma ortamında baskıyı hissedip, bu ortamda endişe ve gerginlik duyma olarak tanımlanırken, yarışma durumluk kaygısı, bu duyguların yarışma ortamında yaşanması olarak tanımlanır (Martens ve ark., 1990).

Kontrol altına alınmadığında performansı olumsuz yönde etkileyebilecek faktörlerden biri olarak bilinen yarışma kaygısı araştırmacılar başta olmak üzere, antrenörlerin, sporcuların ve sporun diğer paydaşlarının merak ettiği bir konu olarak yerini korumaya devam etmektedir. Bu konuda basketbol branşına yönelik yarışma kaygısının yarışma performansına etkisinin incelendiği çalışmalar mevcuttur (Özerkan, 2003 ;Türksoy, 2013 ; Cerit ve ark., 2013). Ancak yıldız ve genç sporcuların konu edinildiği çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı ise; yıldız ve genç erkek basketbol oyuncularının yarışma durumluk ve yarışma sürekli kaygı düzeylerini farklı değişkenler açısından inceleyip yarışma kaygısı ve yarışma performansı konusuna katkı sağlamaktır. Bu amaçlar doğrultusunda ilgili alan yazından yola çıkılarak belirlenen hipotezler sırasıyla şu şekildedir: (1) Genç ve yıldız erkek basketbol oyuncularının kategoriler açısından durumluk ve sürekli kaygı puanları arasında anlamlı farklılık vardır, (2) kardeş sayısı açısından durumluk ve sürekli kaygı puanları arasında anlamlı farklılık vardır.

MATERYAL ve METOT

Araştırma Grubu:

2015-2016 yılı Eskişehir ili yıldız ve genç kategorilerinde yer alan 4 yıldız ve 4 genç olmak üzere toplam 8 takımın katıldığı bir turnuvada "Yarışma Durumluk Kaygısı" ve "Yarışma Sürekli Kaygısı" düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlayan bu çalışmaya, toplamda 77 (Yaş Ort.: 15.84±.93) oyuncu katılmıştır.

Tablo 1. Oyuncuların Demografik Özellikleri

	N	%
Kategori		
Yıldız	46	59.7
Genç	31	40.3
Kardeş Sayısı		
Kardeşi Yok	15	19.5
1 Kardeş Var	35	45.5
2 ve Üstü Kardeşi Var	27	35.1
Toplam	77	100

Çalışmaya katılan oyunculardan yıldız kategorisinde maçlara çıkan oyuncuların sayısı 46 (59.7%), genç kategorisinde oynayan oyuncuların sayısı ise 31 (40.3%)'dir. Kardeş sayısına göre, kardeşi olmayan oyuncuların sayısı 15 (19.5%), bir kardeşi olan oyuncuların sayısı 35 (45.5%) ve iki ve üstü kardeşi olan oyuncuların sayısı 27 (35.1%)'dir. Çalışmaya katılan oyunculardan yıldız kategorisinde oynayan oyuncuların sayısı 46 (Yaş Ort.: 15.52±.58), genç kategorisinde oynayan oyuncuların sayısı ise 31 (Yaş Ort.: 16.32±1.13)'dir (Tablo 1).

Veri Toplama Araçları

Yarışma Durumluk Kaygı Envanteri-2 (Competitive State Anxiety Inventory-2): Martens ve ark. (1990) tarafından bilişsel kaygı, bedensel kaygı ve kendine güveni ölçmek için geliştirilen envanter, Kuruç (1998) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Envanter; bilişsel kaygı, bedensel kaygı ve kendine güven olmak üzere 3 alt boyuttan ve 27 maddeden oluşmaktadır. Kuruç (1998), faktör yapısı incelediğinde, envanterin üç faktörde toplandığını ve üç faktörün toplam varyansın %78'ini açıkladığı bulunmuştur. Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı alt boyutla için 0.74 ile 0.89 arasında olduğu gözlenmiştir.

Yarışma Kaygı Testi (Sport Competition Anxiety Test): Martens (1977) tarafından geliştirilen, Kuruç ve ark. (2005) tarafından uyarlanması yapılan SCAT-A envanteri üçlü likert tipinde olan 15 maddeden oluşmaktadır. Testteki 15 maddenin 10 tanesi yarışma sürekli kaygısı ile ilgili bireysel farkları ortaya koyarken 5 madde değerlendirmeye alınmayan dolgu sorulardır. Ölçeğin orijinal çalışmasında ölçek maddelerine ilişkin KR-20 değerleri .95 ile .97 arasında değişmektedir. Buna yönelik olarak SCAT-A'nın yüksek bir iç tutarlığa sahip olduğu söylenebilir.

Verilerin Toplanması:

Ölçekler batarya şeklinde araştırmacılar tarafından turnuvada yer alan tüm sporculara turnuva boyunca her takımın maçının hemen öncesinde toplu şekilde bir kez uygulanmıştır. Ölçeklerin sporcuların maçlarından hemen önce uygulanmasının sebebi, sporcuların yarışma durumluk kaygılarının doğru bir şekilde ortaya konmasının sağlanmasıdır. Çalışmaya katılan oyunculardan yıldız kategorisinde oynayan oyuncuların çoğunluğu genç kategorisinde de oynadığı için yıldız oyuncular genç oyunculara göre daha fazladır. Ayrıca, çalışmada toplanan ölçeklerden sekiz tanesi eksik ve hatalı kodlama nedeniyle değerlendirmeye alınmamıştır.

Verilerin Analizi:

Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Ki-kare Testi, Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testi (Yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarına

göre normallik şartı sağlanmadığı için) kullanılmıştır. Araştırmanın hata payı 0.05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 2 Oyuncuların Yarışma Durumluk Kaygı, Bilişsel Kaygı, Bedensel Kaygı ve Kendine Güven Alt Boyutlarına İlişkin Düzeylerinin Kategoriyeye Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Düzy	Kategori				N	%	χ^2
		Yıldız		Genç				
		n	%	n	%			
Yarışma Durumluk Kaygı (SCAT-A)	Düşük	25	54.3	20	64.5	45	58.4	.78
	Normal	21	45.7	11	35.5	32	41.6	
	Yüksek							
Bilişsel Kaygı	Düşük	10	21.7	11	35.5	21	27.3	1.76
	Yüksek	36	78.3	20	64.5	56	72.7	
Bedensel Kaygı	Düşük	33	71.7	23	74.2	56	72.7	.05
	Yüksek	13	28.3	8	25.8	21	27.3	
Kendine Güven	Düşük	30	65.2	11	35.5	41	53.2	6.57*
	Yüksek	16	34.8	20	64.5	36	46.8	

*p<.05

Tablo 2'ye göre çalışmaya katılan oyuncuların yarışma durumluk kaygı düzeyine göre 45 (58.4%)'inin düşük, 32 (41.6%)'sinin normal ve yüksek; bilişsel kaygı düzeyine göre, 21 (27.3%)'inin düşük, 56 (72.7%)'sının yüksek; bedensel kaygı düzeyine göre, 56 (72.7%)'sının düşük, 21 (27.3%)'inin yüksek; kendine güven düzeyine göre, oyuncuların 41 (53.2%)'inin düşük, 36 (46.8%)'sının yüksek olduğu bulunmuştur. Yapılan karşılaştırma sonucunda oyuncuların kendine güven düzeyleri ile kategorileri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($\chi^2=6.57$, p<.05).

Tablo 3 Oyuncuların Kategorilerine Göre Yarışma Durumluk Kaygı, Bilişsel Kaygı, Bedensel Kaygı ve Kendine Güven Puanlarının Karşılaştırılması

Gruplar	Boyutlar	n	Min	Mak	Medyan	Sıra Ort.	SS	Yüzdellik		r	Z	U
								25	75			
Yıldız	Yarışma Durumluk Kaygı	46	11	25	16	41.05	3.58	14	18	-0.11 [#]	-0.98	618.50
Genç		31	10	25	16	35.95	3.54					
Yıldız	Bilişsel Kaygı	46	13	28	20	40.62	3.86	17	22	-0.08	-0.77	638.50
Genç		31	11	31	19	36.60	4.23					
Yıldız	Bedensel Kaygı	46	10	30	15	39.75	3.83	13	18	-0.04	-0.36	678.50
Genç		31	9	24	15	37.89	3.42					
Yıldız	Kendine Güven	46	17	34	27	32.71	5.04	24	31.50	-0.34 ^{##}	-3.01	423.50
Genç		31	19	36	31	48.34	4.63					**

*p<.05, **p<.01

[#]r=0.10 Küçük Etki, ^{##}r=0.30 Orta Etki

Tablo 3’de görüldüğü gibi yıldız ve genç erkek basketbol oyuncularının durumluk yarışma kaygı puanları, bilişsel kaygı ve bedensel kaygı alt boyutları kategori değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($p>0.05$). Ancak kendine güven alt boyutu puanları kategori değişkeni açısından incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($U=423.50$, $p<0.01$, $Z=-3.01$, $r=-0.34$). Kategoriler arasında tüm puan türlerine göre anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen tüm puan türleri açısından genç kategorisindeki oyuncular, yıldız kategorisindeki oyunculara göre daha pozitif puanlara sahiptir.

Tablo 4 Oyuncuların Kardeş Sayısına Göre Yarışma Durumluk Kaygı, Bilişsel Kaygı, Bedensel Kaygı ve Kendine Güven Puanlarının Karşılaştırılması

Gruplar	Boyutlar	n	Min	Mak	Medyan	Sıra Ort.	SS	Yüzdeler		η^2	KW	Çoklu Karşılaştırma
								25	75			
1. Grup	Yarışma	15	12	25	15	40.33	3.85					
2. Grup	Durumluk	35	10	25	16	36.14	3.72	14	18	0.01 [#]	1.10	
3. Grup	Kaygı	27	11	25	16	41.96	3.27					
1. Grup	Bilişsel Kaygı	15	13	28	22	47.47	4.01					
2. Grup		35	13	31	19	35.04	4.02	17	22	0.02 [#]	3.28	
3. Grup		27	11	28	21	39.43	3.97					
1. Grup	Bedensel Kaygı	15	10	30	16	45.20	4.84					
2. Grup		35	9	24	15	32.00	3.25	13	18	0.07 ^{##}	6.35*	2>3*
3. Grup		27	12	23	17	44.63	3.09					
1. Grup	Kendine Güven	15	19	31	28	34.37	3.87					
2. Grup		35	18	36	29	46.17	4.67	24	31.50	0.10 [#]	6.70*	2>3*
3. Grup		27	17	34	26	32.28	5.72					

* $p<0.05$

[#] $\eta^2=0.01$ Küçük Etki, ^{##} $\eta^2=0.06$ Orta Etki

1.Grup: Kardeşi Yok, 2. Grup: 1 Kardeşi Var, 3. Grup: 2 ve Üstü Kardeşi Var

Tablo 4’e göre oyuncuların durumluk yarışma kaygı puanları ve bilişsel kaygı alt boyut puanları kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($p>0.05$). Bedensel kaygı ($KW_{(2,74)}=6.35$, $\eta^2=0.07$) ve kendine güven ($KW_{(2,74)}=6.70$, $\eta^2=0.10$) alt boyutlarında kardeş sayısı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık vardır ($p<0.05$). Yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre, bedensel kaygı ve kendine güven alt boyutlarında bir kardeşi olan oyuncuların puanları, iki veya üstü kardeşi olan oyuncuların puanlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0.05$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Yapılan bu çalışmanın amacı, performans üzerinde belirleyici bir etkisi olan yarışma kaygısı kavramının yıldız ve genç erkek basketbol oyuncuları açısından incelenmesi ve yarışma kaygısı ile yarışma performansı konusuna katkı sağlamaktır.

Araştırmanın sonucunda, yıldız ve genç erkek basketbol oyuncularının yarışma durumluk kaygı boyutu (SCAT-A), bedensel kaygı ve kendine güven alt boyutlarında pozitif puanlara sahip olanların çoğunlukta olduğu, bilişsel kaygı alt boyutunda ise negatif puanlara sahip olanların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Ancak yapılan karşılaştırma testi sonuçlarına göre sadece kendine güven alt boyutu düzeyinde yıldız ve genç basketbolcular açısından anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu nedenle de kategorilere göre kendine güven alt boyutunun değişim gösterdiği söylenebilir.

Bu durumun nedeni, genç kategorisindeki oyuncuların yıldız kategorisindeki oyunculara göre daha fazla yarışma deneyimine sahip olmaları olabilir. Bu sonuçtan yola çıkarak daha fazla

antrenman ve yarışma deneyimine sahip oyuncuların kendine güvenlerinin daha fazla oldukları söylenebilir.

Kategori değişkenine göre, yıldız ve genç basketbol oyuncuları arasında kendine güven alt boyutu puanları açısından anlamlı bir farklılık varken, yarışma durumluk kaygı boyutu ile diğer yarışma sürekli alt boyutları puanları açısından anlamlı bir farklılık yoktur. Anlamlı farklılık olan kendine güven alt boyutu ve anlamlı farklılık olmayan yarışma durumluk kaygı ile bilişsel kaygı ve bedensel kaygı alt boyutlarında puanlar kategori değişkeninde genç kategorisi lehine yüksek bulunmuştur. Engür (2002)'ün birçok branştan elit sporcuyu incelediği çalışmasına, Erbaş & Küçük (2012)'ün üst düzey basketbolcular üzerinde yaptığı çalışmasına ve Bingöl ve ark.(2012)'nin üniversitede öğrenim gören milli taekwondo sporcuları üzerinde yaptıkları çalışmaya göre durumluk kaygı ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark yoktur. Bu sonuçlar bu çalışma ile kategoriler arasında olan yaş farkı nedeniyle paralellik göstermektedir. Akandere & Bedir (2001), kategoriler açısından karşılaştırma yaptıkları çalışmalarında yıldız ve genç milli taekwondo sporcularının durumluk kaygı açısından anlamlı bir farklılık tespit etmemişlerdir. Elde edilen sonuçlar, bu çalışmadaki verileri destekler niteliktedir.

Sonuçlar arasında anlamlı farklılık söz konusu olmasa da yapılan bu çalışmada sporcuların kategorilerinin yükselmesi ve yaşlarının artması ile beklenen yönde yarışma kaygısı puanlarını pozitif etkilediği görülmüştür. Bu sonuçlar da fazla antrenman ve yarışma deneyimine sahip oyuncuların kendine güvenlerinin daha fazla oldukları ile açıklanabilir.

Kardeş durumu değişkeni açısından bedensel kaygı ve kendine güven alt boyutlarında anlamlı bir farklılık varken, yarışma durumluk kaygı boyutu ve bilişsel kaygı alt boyutlarında anlamlı bir farklılık yoktur. Bu sonuçların ardından, yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçları doğrultusunda, bir kardeşi olan oyuncuların iki veya üstü kardeşi olan oyunculara göre kendine güven düzeylerinin yüksek, bedensel kaygı düzeylerinin düşük olduğu söylenebilir.

Bu çalışmanın sonucunda genel olarak, yıldız ve genç erkek basketbolcularının yarışma durumluk ve yarışma sürekli kaygı düzeyleri, kategori ve kardeş sayısı değişkenlerinden etkilendiği görülmektedir. Bu nedenle de bu çalışmaya göre yarışma kaygısı-performans ilişkisi analizinde antrenörler ve diğer paydaşlar sporcular üzerinde bu değişkenleri göz önüne almaları gerektiği sonucuna varılabilir. Bundan sonraki çalışmalarda yarışma durumluk ve yarışma sürekli kaygı konularında boyamsal çalışmalar yapılması sezonda ve müsabakada sporcuyu daha iyi tanımaya ve nasıl daha iyi performansla ulaşılacağına ışık tutabilir.

KAYNAKLAR

- Akandere, M., & Bedir, R. (2001). Taekwondo milli takım sporcularının durumluk kaygı düzeylerinin başarıya etkisi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(1), 119-124.
- Bingöl, H., Çoban, B., Bingöl, Ş. & Gündoğdu, C. (2012). Üniversitelerde öğrenim gören taekwondo milli takım sporcularının maç öncesi kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 121-125.

- Cheng, W. K., Hardy, L. & Markland, D. (2009). Toward a three-dimensional conceptualization of performance anxiety: Rationale and initial measurement development. *Psychology of Sport and Exercise, 10*, 271-278.
- Cerit, E., Gümüldağ, H., Evli, F., Şahin, S. & Bastık, C. (2013). Elit kadın basketbol oyuncularının yarışma öncesi kaygı düzeyleri ile performansları arasındaki ilişki. *NWSA: Sports Sciences, 8*(1), 26-34.
- Erbaş, M. K. & Küçük, V. (2012). *Üst düzey basketbolcularda durumluk kaygı düzeylerinin farklı değişkenlere göre karşılaştırılması*. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 14(2), 257-261.
- Engür, M. (2002). *Elit sporcularda başarı motivasyonunun, durumluk kaygı düzeyleri üzerine etkisi*. Doktora Tezi. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İzmir.
- Koruç, Z. (1998). *CSAI- 2'nin Türkiye uyarlaması, ön çalışma*. Spor Bilimleri V. Kongresi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Koruç, Z., Öztürk, F., Yılmaz, V., Bayar, P. & Kağan, S. (2005). Yarışma Sürekli Kaygı Ölçeğinin (SCAT) Türkçeye Uyarlaması. *Spor Bilimleri Dergisi*.
- Lök, S., İnce A. & Lök, N. (2008). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu özel yetenek sınavına girecek adayların kaygı durumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2*(2), 121-131.
- Martens R. (1977). *Sport competition anxiety test*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Martens R., Vealey R.S. & Burton D. (1990). *Competitive anxiety in sports*. Champaign: Human Kinetics Books.
- Özerkan, K. N. (2003). Üniversiteli basketbolcularda yarışma öncesi kaygı düzeyi ile performans arasındaki ilişki. *Spor Bilimleri Dergisi, 11*(3), 4-6.
- Tiryaki Ş. (2000). *Spor psikolojisi – Kavramlar, kuramlar ve uygulama*. İstanbul: Eylül Kitabevi.
- Türksoy, A. (2013). The determination of the competitive state anxiety levels of the male basketball players. *International Journal of Academic Research, 5*(1), 237-242.
- Spielberger, C. D. (1966). *Anxiety and behaviour*. New York: Academic Press.
- Şahin, M., & Koruç, Z. (2015). *Spor ve egzersiz psikolojisinin temelleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Anxiety means concern, fear and curiosity and it is a concept that becomes more important day by day. It is also described as cognitive dimension or emotional effect of stimulation. Anxiety in sports environment is described as unwanted reactions that is shown in presence of stress caused by task performance when under pressure. According to Two-Factor Anxiety Theory there are two types of anxiety: State Anxiety and Trait Anxiety. Competitive state anxiety and competitive trait anxiety are based on the Two-Factor Anxiety Theory. Competitive anxiety types are described as a special type of anxiety that occurs in competitive environment. Competitive anxiety may affect performance negatively when not in control. The aim of this study is to investigate the competitive state anxiety and competitive trait anxiety levels of youth basketball players in terms of different variables.

Competitive State Anxiety Inventory-2 and Sport Competition Anxiety Test are used as data collection tools in the study. Competitive State Anxiety Inventory-2 was developed by

Martens et al. (1990) and adapted to Turkish by Koruç (1998). The inventory consists of 3 subscales (cognitive anxiety, physical anxiety, self confidence) and 27 items. When the factor structure of the inventory is examined, it can be seen that 3 factors of the scale explain %78 of the total variance. Cronbach alpha values of subscales differ from 0.74 to 0.89. Second data collection tool, Sport Competition Anxiety Test (SCAT-A), was developed by Martens (1977) and adapted to Turkish by Koruç et al. (2005) and it consists of 15 items. While 10 items of the scale are towards competitive trait anxiety, other 5 items are fill questions those are not involved in the data collection process. It can be seen in the original work that Sport Competition Anxiety Test has high internal consistency (KR-20 values ranging from .95 to .97) and high test-retest reliability (M retest reliability = .77).

The data of this study was collected in 2015-2016 season from 77 basketball players (Age mean: 15.84±.93) of 8 teams (4 teams of U-16 category and 4 teams of U-18 category) in Eskişehir during a tournament. The scales are applied to the participants for once just before each teams' games. The reason behind applying the scales just before the games was to measure the competitive state anxiety levels of players correctly. 8 of the forms collected from participants are excluded from the study due to having missing values and being completed improperly. Descriptive statistics, Chi-square, Mann Whitney U and Kruskal Wallis tests are used in this study. Significance level was accepted as 0.05.

When the descriptive statistics results are examined, it can be seen that %59.7 of the participants are from U-16 category and % 40.3 of the participants are from U-18 category. While the "having no siblings" group consists of %19.5 of total participants, "having one sibling" group consists of %45.5 of total participants and "2 and more siblings" group consists of %35.1 of total participants. After examining chi-square results, there was a significant difference between U-16 and U-18 categories in terms of self confidence levels ($\chi^2=6.57$, $p<.05$). In addition to that, there was a significant difference between U-16 and U-18 categories according to self confidence subdimension ($U=423.50$, $p<0.01$, $Z=-3.01$, $r=-0.34$). And finally when the Kruskal Wallis results are examined, there was a significant difference between the groups of "number of siblings" variable according to physical anxiety ($KW=6.35$, $\eta^2=0.07$) and self confidence ($KW=6.70$, $\eta^2=0.10$). Multiple comparison test showed that the significant difference was between "having one sibling" and "2 and more siblings" groups according to physical anxiety and self confidence subdimensions ($p<0.05$).

It was discovered that players of U-16 category and U-18 category have positive scores according to state anxiety, physical anxiety and self confidence subdimensions and have negative scores according to cognitive anxiety subdimension.

As a result of this study it can be concluded that players of higher category (increase in age) have more positive scores as expected. The state anxiety and trait anxiety scores of youth basketball players differ in terms of category and number of siblings. Future research may include longitudinal studies about competitive state anxiety and competitive trait anxiety of players in order to get to know the athlete better and increase their performance.